Türkçe Fonolojik Fark?ndal?k Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türkçe Fonolojik Fark?ndal?k Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31916

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Türkçe Fonolojik Fark?ndal?k Testi (TFFT), 2020 y?l?nda Kazano?lu, Do?an ve Logacev taraf?ndan geli?tirilmi? standartla?t?r?lm?? bir psikolojik ölçektir. Bu test, Türkçe konu?an bireylerin fonolojik fark?ndal?k becerilerini kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. TFFT, dilbilimsel birimler ve görevler aç?s?ndan zengin bir yap?ya sahiptir ve toplam 16 alt boyutta 96 maddeden olu?maktad?r. Yap?lan kapsaml? geçerlilik ve güvenirlilik çal??malar?, testin hem tipik geli?im gösteren hem de klinik gruplarda güvenilir ve ay?rt edici sonuçlar verdi?ini göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Fonolojik fark?ndal?k, Türkçe, geçerlilik, güvenirlilik, psikometrik, dil geli?imi, de?erlendirme.

Yazarlar

Deniz Kazano?lu, Murat Do?an, Ömer Ümit Logacev

Amaç

Türkçe Fonolojik Fark?ndal?k Testi'nin (TFFT) temel amac?, Türkçe konu?an bireylerin fonolojik fark?ndal?k düzeylerini do?ru, güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu test, özellikle dil ve okuma güçlü?ü riski ta??yan çocuklar?n erken te?hisinde ve geli?imlerinin takibinde kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Testin geli?tirme süreci, Türkçe dilinin kendine özgü fonolojik yap?s?n? dikkate alarak, dilbilimsel birimlerin ve farkl? görev türlerinin kapsaml? bir temsilini sa?lam??t?r. Bu sayede, fonolojik fark?ndal???n farkl? bile?enlerinin ayr?nt?l? olarak incelenmesi hedeflenmi?tir.

Yap?

TFFT, bireyin konu?ma dilindeki ses birimlerini (fonemler, heceler, kelimeler) tan?ma, manipüle etme ve bunlar üzerinde bilinçli dü?ünme yetene?i olan fonolojik fark?ndal?k yap?s?n? ölçmektedir. Ölçek, bu yap?y? 16 farkl? alt boyut arac?l???yla ele almaktad?r.

Ölçe?in yap?sal modeli, dilbilimsel birimler (örne?in, hece, fonem) ve bu birimler üzerindeki bili?sel görevler (örne?in, birle?tirme, ay?rma, silme) temel al?narak olu?turulmu?tur. Bu çok boyutlu yakla??m, fonolojik fark?ndal???n karma??k do?as?n? yans?tmakta ve ara?t?rmac?lara detayl? diagnostik bilgi sunmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlilik

Türkçe Fonolojik Fark?ndal?k Testi'nin geçerlilik analizleri, testin amaçlanan yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir:

Kapsam Geçerli?i: Testin kapsam geçerlik oran? (KGO) oldukça yüksektir ve 0.97 olarak rapor edilmi?tir. Bu, test maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? yeterince temsil etti?ini göstermektedir.

Yap? Geçerli?i: Faktör analitik yöntemler kullan?larak yap?lan analizler, dilbilimsel birimler ve görevler aç?s?ndan ilgili yap?y? do?rulam??t?r. Alt testlerin kendi aralar?nda ve toplam test puan? ile hesaplanan korelasyonlar anlaml? bulunmu?tur. Bu korelasyonlar, her bir ya? grubu için ve tüm kat?l?mc?lar için ayr? ayr? detayl? olarak hesaplanm??t?r.

Ay?rt Edici Geçerlik: Yap?lan analizlerde, farkl? ya? gruplar? aras?nda ve klinik grup (dil güçlü?ü ya?ayan) ile tipik geli?im gösteren grup aras?nda istatistiksel olarak anlaml? farkl?l?klar elde edilmi?tir. Bu sonuç, TFFT'nin farkl? geli?im düzeylerini ve klinik durumlar? ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rt etme yetene?ine sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlilik

TFFT'nin güvenirlilik (reliability) çal??malar?, testin tutarl? ve tekrarlanabilir sonuçlar üretti?ini ortaya koymu?tur:

?ç Tutarl?l?k Analizleri: Testin iç tutarl?l??? oldukça yüksektir. KR-20 güvenirlik katsay?s? 0.97 olarak, Spearman-Brown korelasyon katsay?s? ise 0.96 olarak rapor edilmi?tir. Bu de?erler, testin genel olarak mükemmel bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Nesnellik Analizleri: Testin puanlama ve uygulama nesnelli?i de de?erlendirilmi?tir. Puanlay?c?lar aras? güvenirlik için uyu?ma indeksi %96.7 iken, gözlemciler aras? güvenirlik için uyu?ma indeksi (U?) %99.7 gibi çok yüksek bir de?ere ula?m??t?r. Bu yüksek yüzdeler, testin uygulay?c?dan ba??ms?z olarak tutarl? sonuçlar verdi?ini kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Yap? geçerli?ini desteklemek amac?yla kullan?lan faktör analizi, TFFT'nin teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Analizler, testin temelini olu?turan dilbilimsel birimlerin (hece, fonem vb.) ve bili?sel görevlerin (ay?rma, birle?tirme vb.) beklenen faktör yap?s?n? olu?turdu?unu do?rulam??t?r. Bu, testin gerçekten de fonolojik fark?ndal???n çok boyutlu yap?s?n? ölçtü?ünü teyit etmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Development)

Format: Bireysel uygulamaya uygun, performans tabanl? test.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Türkçe konu?an çocuklar.

Ya? Grubu: Orijinal çal??mada belirtilen ya? gruplar? (genellikle okul öncesi ve ilkokul ça??ndaki çocuklar).

Popülasyon Detaylar?: Tipik geli?im gösteren gruplar ve klinik olarak dil/ö?renme güçlü?ü riski ta??yan gruplar üzerinde test edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Test, 16 farkl? alt boyuttan olu?ur. Her alt test 6 madde içerir. Toplam madde say?s? 96'd?r. Maddeler, bireyin fonolojik manipülasyon becerilerini ölçmeye yönelik farkl? görevleri içerir.

Anahtar Kelimeler

psikometri, dilbilimsel birimler, KR-20, Spearman-Brown, ay?rt edici geçerlik, içerik geçerli?i.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Deniz Kazano?lu

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il (Kaynakta belirtilmemi?tir).

Kurum E-posta Adresleri: deniz.kazanoglu@omu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Makalenin yay?mland??? tarihte sorumlu yazar?n ba?l? oldu?u kurum adresi.

?zinler, Ücretler ve Test Y?l?

Testin geli?tirme y?l? 2020'dir. Ticari kullan?m ve izinler için sorumlu yazar Deniz Kazano?lu ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Kazano?lu, D., Do?an, M., & Logacev, Ö. Ü. (2020). Türkçe Fonolojik Fark?ndal?k Testi:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geli?tirilmesi, geçerlilik ve güvenirlilik çal??mas?. *Türkiye Klinikleri Sa?l?k Bilimleri Dergisi, 5*(1), 22-37.

Makalenin orijinal ba?lant?s?na turkiyeklinikleri.com adresinden ula??labilir.

Testin orijinal PDF doküman? buradan indirilebilir: turkce-fonolojik-farkindalik-testi-toad.pdf

Türkçe Fonolojik Fark?ndal?k Testi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Test, 16 alt boyuttan olu?maktad?r ve her bir alt testte 6 madde bulunmaktad?r. Test toplamda 96 maddeden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM